

PODEZŘENÍ NA NOVÉ OHNISKO KLÍŠŤOVÉ ENCEFALITIDY V MSK ANEB JAK SE CHRÁNIT PŘED KLÍŠŤOVOU ENCEFALITIDOU

Klíšťová encefalitida není jediným onemocněním, které přenáší klíště, patří ale mezi nejzávažnější. Česká republika má stále nejvyšší počet případů klíšťové encefalitidy v Evropě, i když existují účinná preventivní opatření. V letošním roce evidujeme 11 osob nakažených touto infekcí v Moravskoslezském kraji: Bruntál (3), Frýdek-Místek (4), Nový Jičín (1), Opava (2), Ostrava (1). Ve všech případech se jednalo o osoby starší 15 let.

Přesněji se jedná o infekční nákazu virového původu. Ačkoliv je mezi lidmi známou a často zmiňovanou nákazou vzhledem k pobytu v přírodě spojeného s možným kontaktem s klíštětem, je však značně podceňovaná vzhledem k rizikům, které obnáší.

V souvislosti se zvýšeným výskytem případů onemocnění klíšťovou encefalitidou v oblastech obcí Bystřice a Nýdek bylo v letech 2015 a 2016 provedeno vlajkování klíšťat za účelem zjištění možného nového ohniska klíšťové encefalitidy v Beskydech, které byly považovány za oblast prostou klíšťové encefalitidy. Vlajkováním se dosud nepodařilo virus klíšťové encefalitidy prokázat, avšak v letošním roce došlo k nakažení 4 osob z oblasti Třinecka, které nikde jinde nepobývaly, ani nekonzumovaly nepasterizované mléčné výrobky. **Proto považujeme za důležité informovat občany o podezření na vznik nového ohniska klíšťové encefalitidy v oblasti Beskyd a o možnostech prevence před tímto onemocněním.**

Tabulka 1 Počty hlášených osob nakažených klíšťovou encefalitidou v MSK v letech 2012–2017, zdroj: EPIDAT

Roky	Hlášeno případů	Relativní výskyt na 100 tis.
2012	37	3
2013	39	3,2
2014	33	2,7
2015	16	1,3
2016	35	2,9
2017	11	0,1

Jak se chránit před nezvaným návštěvníkem????

- **Vyhýbejte se rizikovým místům** – vegetace s bujným porostem, ve kterém se dobře drží vlhkost až 80 %, to je ideální útočiště klíšťat. Mějte děti pod dohledem a snažte se, aby si nehrály ve vysoké trávě, udává se výška až 70 cm, odkud si nejnadhěji přinesou nezvaného návštěvníka
- **Proměňte svou zahradu v bezpečné místo** – trávník na zahradě pravidelně sekejte. Mezi pozemkem a lesnatým porostem lze vytvořit hraniční pásmo z mulčovací kůry a šterku. Klíšťata se vyskytují na zahradách, dokonce i ve městech, které jsou neudržované, zarostlé

vysokou trávou a plné tlejících odumřelých rostlin.

- Klíšťata se s oblibou vyskytují ve vysoké trávě, není rozumné si sedat nebo lehat do trávy bez podložky ani s ní.
- **Zjistěte si aktuální aktivitu klíšťat** – například na stránkách Českého hydrometeorologického ústavu, jak velké hrozí riziko napadení klíštětem v závislosti na aktuálním počasí. Připojen i krátký komentář s doporučením. <http://portal.chmi.cz/predpovedi/predpovedi-pocasi/ceska-republika/predpoved-aktivity-klisat>
- **Správně se obléknete** – vysoká obuv, světlý oděv s dlouhými rukávy, dlouhými nohavicemi zastrčenými do ponožek. Klíště se na kůži těla dostává nejčastěji ve šterbině mezi kalhotami a obuví.

- **Použijte repelent** – repelenty jsou určeny na kůži nebo na oděv. Na trhu je velká nabídka repelentů ve formě sprejů, gelů, náramků. Jsou vhodné jak pro dospělé, tak pro děti. Jejich výhodou je dlouhotrvající účinek, ale opakované nanášení je výhodou. Svým složením hmyz odpuzují a zároveň i hubí.
- **Po návratu se správně prohlédněte** – čím dříve přisáté klíště nalezneme a vytáhneme, tím menší je riziko přenosu infekce. Klíště přenese virus již po 2 hodinách od přisátí.
- Denně kontrolujte i své domácí mazlíčky (psy, kočky)
- **Odstranění klíštěte** – v případě kousnutí klíštěte je nutné klíště zakápnout jodovým desinfekčním prostředkem. Klíště lze odstranit pinzetou, speciálními kleštičkami, případně jiný nástroj (v lékárnách nabízené karty se zářezy apod.). Klíště nikdy neodstraňujte holou rukou, ani ho rukou nerozmačkávejte. Při odstraňování uchytte klíště co nejbližší k povrchu kůže a vytáhněte nahoru kolmo k povrchu kůže. Nepoužívejte oleje, krémy ani mýdla. Po vyjmutí klíštěte místo opět desinfikujte.
- **Očkování** – nejúčinnějším preventivním opatřením proti klíšťové encefalitidě je vakcinace. Na trhu jsou dostupné dvě očkovací vakcíny FSME-IMMUN a ENCEPUR.